

El Consell del Departament de Economia Aplicada de la Universitat de València reunit el dia 17 de abril de 2024, fent-se eco de la declaració aprovada el 6 de febrer pel Consell del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la mateixa universitat, ha acordat aprovar i fer pública la següent declaració:

El 9 de novembre del 2023, en el seu Informe al Consell de Govern, la rectora de la Universitat de València, Mª Vicenta Mestre, sense oblidar la guerra civil a Síria i la iniciada per Rússia a Ucraïna, feia referència a la situació bèl·lica a Israel i Gaza, i expressava que la Universitat “no pot deixar de reiterar el seu compromís amb la pau, la justícia, els drets humans i els valors democràtics. Eixos valors fonamentals de la nostra Universitat ens han de dur a condemnar tot tipus de violència. I no hi ha excepció que justifique els atemptats terroristes de Hamàs a Israel, ni la presa d’ostatges”. Però també deixava ben clar que “El dret d’Israel a la seua defensa ha d’estar emmarcat en el Dret Internacional i el Dret Internacional Humanitari. No hi ha lloc per a una vulneració de Drets Humans, ni causa que justifique un càstig col·lectiu a la població civil de Gaza, ni raó que impedisca assegurar les instal·lacions de les Nacions Unides, escoles, hospitals i centres sanitaris i campaments de refugiats”. Hi insistia que “el nombre de xiquetes i xiquets assassinats suma xifres d’autèntic horror. Estremeix que semblen sols números, però lamentablement són víctimes innocents que no han tingut la possibilitat de fugir del seu tràgic destí”.

Més de quatre mesos després, la intensitat de les operacions bèl·liques – autèntiques massacres– de l’exèrcit israelià a Gaza ha assolit proporcions històriques, amb més de 30.000 persones mortes –prop de la meitat, infants– i més de 70.000 de ferides sota els bombardejos indiscriminats, el setge a hospitals i la destrucció d’escoles i llocs de culte (mesquites i esglésies), amb la dubtosa pretensió que es tractava d’escuts humans o de bases militars de Hamàs. Els dirigents de l’actual govern d’Israel –un govern d’extrema dreta, islamòfob i supremacista– han demostrat la seva absoluta manca d’escrúpols a l’hora de mentir a la comunitat internacional aportant proves falses de l’existència d’armes o túnels, com també a l’hora de rebutjar totes les propostes de mediació i prescindir frontalment del dret internacional sobre la gestió dels conflictes bèl·lics –incloent-hi l’assassinat sovint selectiu de més de 100 treballadors de les Nacions Unides i més d’un centenar de periodistes, moltes vegades amb les seues famílies.

A la 34a edició de l'Informe Mundial 2024, de 740 pàgines, Human Rights Watch analitza les pràctiques de drets humans a més de 100 països. Quant a Palestina, assenyala que:

El 7 d'octubre, homes armats procedents de la Franja de Gaza i dirigits per Hamàs van perpetrar un atac al sud d'Israel, en el qual van matar en forma deliberada civils, van disparar contra multituds, van abatre

amb armes de foc persones a casa seua i es van emportar ostatges a Gaza, incloses persones grans i nens i nenes, tots actes que constitueixen crims de guerra. Segons les autoritats israelianes, el 2 de gener encara hi havia 128 ostatges.

Poc després, les autoritats israelianes van interrompre serveis essencials a la població de Gaza, inclosos els d'aigua i electricitat, i van bloquejar l'ingrés de pràcticament tota mena de productes, excepte per un volum ínfim de combustible i ajuda humanitària crítica. Aquests actes impliquen una forma de càstig col·lectiu que és constitutiva de crim de guerra i que inclou l'ús de la fam com a mètode de guerra. Els atacs aeris israelians van assolir incessantment Gaza, van impactar a escoles i hospitals i van reduir a runes sectors extensos dels veïnats, fins i tot en atacs que presumptament van ser il·legítims. Les forces israelianes també van utilitzar fòsfor blanc de manera il·legal en zones densament poblades. Van ordenar l'evacuació de totes les persones al nord de Gaza i, el 2 de gener, havien desplaçat una quantitat estimada del 85% de la població de Gaza: 1,9 milions de persones.

El bloqueig va exacerbar la situació humanitària derivada de les restriccions generalitzades imposades per Israel a la circulació de persones i mercaderies cap a i des de Gaza, que ja fa 16 anys.

A Cisjordània, el 2023 les forces israelianes van matar 492 palestins, entre ells 120 nens i nenes, segons dades de l'Oficina de Coordinació d'Afers Humanitaris de les Nacions Unides (OCAH), més del doble que en qualsevol altre any des del 2005, quan l'ONU va començar a registrar els incidents fatals de manera sistemàtica. Això inclou morts il·legals originades per l'ús regular de força letal excessiva per part d'Israel i alguns casos d'execucions extrajudicials.

A l'1 de gener, les autoritats israelianes també mantenien 3.291 persones palestines en condicions de detenció administrativa i sobre la base d'informació secreta, sense presentar-hi càrrecs ni sotmetre-les a judici, segons xifres del Servei Penitenciari d'Israel. Aquesta xifra marca el nivell màxim en tres dècades, indica l'organització israeliana de drets humans HaMoked.

Durant el primer semestre del 2023, el govern israelià va aprovar que es construïssen 12.855 noves unitats d'habitatge en assentaments israelians a la Cisjordània ocupada, el nombre més alt que va registrar el grup israelià Peace Now, que fa un seguiment sistemàtic dels plans des del 2012. El trasllat de civils a territoris ocupats constitueix un crim de guerra.

En els primers vuit mesos de 2023, els incidents de violència de colons contra palestins i els seus béns van assolir la mitjana diària més alta des que l'ONU va començar a registrar aquestes dades el 2006: una mitjana de tres incidents per dia, en comparació amb dos per dia el 2022 i un el 2021. Aquesta proporció va augmentar fins i tot més després del 7 d'octubre. L'OCAH va enregistrar 1.227 incidents de violència de colons el 2023 que van causar víctimes i/o danys materials, més que cap altre any des que, el 2006, va començar a portar un registre d'incidents que involucraven colons.

La repressió de palestins per autoritats israelianes, empenya com a part d'una política que procura mantenir la dominació dels israelians jueus sobre els palestins, és constitutiva dels crims de lesa humanitat, d'apartheid i persecució.

Fem nostres les paraules de la Declaració de l'Institut Català d'Antropologia (ICA) sobre el genocidi del poble palestí quan afirma que “tot plegat, ens sembla una prova clara que el projecte polític de l'estat d'Israel implica una campanya de “reconquesta” i annexió de Gaza contra els pactes i la legalitat internacional establerta per l'ONU, les resolucions de la qual entorn de Palestina han estat desobeïdes d'una manera reiterada per Israel des del 1948. Aquest projecte —el “Gran Israel”— ja porta dècades provocant milers de víctimes. Si s'arribés a completar, podria resultar en un desastre d'enormes proporcions, que des de Gaza s'estendria a Cisjordània (on vora 4.000 persones han estat detingudes en aquestes sis setmanes (1 de desembre de 2023), afegint-se als 5.000 presos palestins que ja hi havia a l'abril del 2023, dels quals 160 eren infants majors de 5 anys) i a altres zones de la regió tot involucrant-hi milions de persones més, i que seria comparable amb la mateixa diàspora jueva respecte a la qual la creació de l'estat d'Israel havia de representar una reparació. No cal dir que una catàstrofe no pot justificar-ne una altra, i que s'han de posar tots els esforços a fi d'aturar el cicle de violència i odi que les repercussions d'aquesta política estan provocant al món sencer.”

Com a persones dedicades a les ciències socials, entenem d'entrada, que no es tracta d'un conflicte “interreligiós”, ja que comunitats jueves d'arreu del món —i al mateix Israel— han expressat el seu rebuig a la carnisseria de què està sent víctima el poble palestí, sinó d'un conflicte clarament polític i econòmic en el marc de les estratègies globals del gran capital i del complex militar-industrial occidental, del qual es deriva la complicitat explícita o implícita de les potències occidentals anomenades “democràtiques”. En aquest sentit, aquest conflicte ens interpel·la especialment: troba les arrels en la formació mateixa del sistema dels estats anomenats “nacionals” al continent europeu i en l'exportació de la lògica supremacista i racista a la resta del planeta a través de l'imperialisme i el colonialisme.

Saludem i ens unim a les companyes i companys que han presentat declaracions de condemna en els consells, juntes i claustres de diferents universitats de l'estat denunciant la violència contra els palestins i els assentaments il·legals als territoris palestins en els darrers anys. Moltes organitzacions de les ciències socials arreu del món han expressat postures semblants en resposta a la demanda de la universitat palestina de Birzeit, perquè el món no es quede quiet davant del que, d'acord amb l'article segon de la Declaració sobre el Genocidi del 1948 de l'ONU, és un genocidi contra la població de Palestina. És important adonar-se que, ara mateix, les universitats israelianes estan donant suport d'una manera activa a les polítiques agressives i cruels de l'estat d'Israel, com demostra per exemple la crida a la mobilització militar de la Tel Aviv University ("Tel Aviv University war effort"), o les declaracions del rector de la Universitat Ben Gurion ("Strong and united, we will prevail").

El boicot acadèmic a Israel no exclou ni expulsa investigadors individuals, que poden continuar participant en activitats internacionals. Es boicoteja les institucions, ja que col·laboren activament amb l'apartheid i les violacions del dret internacional. Lluny de presentar-se com a "espais de diàleg", en efecte, les universitats israelianes contribueixen al desenvolupament de tecnologies i doctrines militars que justifiquen la colonització de Palestina. És clar que el boicot afecta també la llibertat dels acadèmics individuals, que perdrien projectes internacionals i es trobarien aïllats; però això ja els passa de manera molt més greu als acadèmics palestins, la llibertat de recerca dels quals és gairebé impossible a causa de l'ocupació militar israeliana (com també ens recorda l'associació Jewish Voices for Peace). El boicot també és promogut per acadèmics israelians oposats a l'ocupació, que temen represàlies i que sovint es veuen obligats a romandre a l'anonimat. L'historiador israelià Ilan Pappé va dir el 2008: "Explotarem el suport de la societat civil perquè Israel es convertisca en un Estat 'paria' mentre persistisca aquesta política. Només en aquestes condicions els que estem ací, que pertanyem i volem pertànyer a aquest país, podrem tirar endavant un diàleg constructiu i fèrtil, amb la intenció de crear una estructura política que ens absolga de la necessitat de viure en conflicte i ens permeta construir un futur millor."

Així mateix volem fer públic el nostre agraïment a Sud-àfrica per la seua iniciativa en denunciar l'estat d'Israel per genocidi davant la Cort Internacional de Justícia, una mesura a la qual s'han afegit Brasil i Colòmbia entre altres països. Segons l'equip jurídic sud-africà, Israel ha demostrat un "patró de conducta genocida". "Aquesta matança no és altra cosa que la destrucció de la vida palestina." Alhora, lamentem que el govern espanyol i la Unió Europea no s'unisquen al clamor que expressen les seues societats en les multitudinàries manifestacions de protesta en les principals ciutats contra les matances de l'exercit israelià i la petició de l'alto el foc immediat.

Per tot això, considerant que el poble de Palestina ha estat sotmès a 75 anys d'ocupació militar i els i les habitants de Gaza fa 15 anys que (sobre) viuen empresonats i depenent de les ajudes internacionals per les polítiques d'apartheid d'un estat –Israel- que ha incomplert desenes de resolucions de les Nacions Unides; com a expressió de solidaritat davant aquesta brutal injustícia, demanem a totes les instàncies acadèmiques i científiques de l'estat espanyol i d'Europa a unir-se a la crida internacional per a la fi immediata dels bombardejos sobre Gaza i de les operacions militars d'Israel als territoris ocupats il·legalment en tot Palestina. A més, cridem al trencament de totes les relacions amb institucions i empreses que donen suport a l'estat d'Israel, així com al boicot de les institucions universitàries de l'estat d'Israel fins que no es recupere el respecte per la legalitat internacional, la pau i els drets humans i polítics bàsics del poble palestí.

València, 17 de abril de 2024

Director del Departament d'Economia Aplicada